

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

נכון לעכשיו
הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

הדלקת נרות: י-ם 18:56 ת"א 19:14 חיפה 19:08
מוצאי שבת: י-ם 20:13 ת"א 20:15 חיפה 20:16

איכה

נוהגים בשבת חזון לקרוא את הפסוק "איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם" (דברים א יב) בניגון של מגילת איכה, בעצבות. ואכן גם מגילת איכה פותחת ב"איכה ישבה בדד העיר רבתי עם היתה כאלמנה" (איכה א א). המקור ל"איכה" של משה רבינו ול"איכה" של ירמיהו הנביא, הוא בקריאה של הקב"ה אל אדם הראשון הנחבא בתוך עץ הגן "אַיִכָּה" כאשר הוא מסתתר כביכול מהקב"ה כיוון שאכל מעץ הדעת טוב ורע - אחרי שהידרדר והלך אחר תאוותיו ולא אחרי הצו האלוהי.

נכון לעכשיו, הקריאה אל האדם "אַיִכָּה" - איפה האדם שכן. נמשכת לאורך כל הדורות כדברי הרב קוק זצ"ל: "כששוכחים את מהות הנשמה העצמית... הכל נעשה מעורבב ומסופק" לא רק באיש היחידי אלא גם באומה כולה ובאנושות כולה שקלקולם בא תמיד ממה שהיא שוכחת את עצמה" (אורות התשובה טו י), "והתשובה הראשית שישוּב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו, ומיד ישוב אל האלקים" (שם)

גם בימים הללו, ימי בין המצרים - על מנת שיהפכו לימים של ששון ושמחה - אנו צריכים לשוב אל עצמנו, אל האדם שבנו. לשוב אל עצמנו כאומה - לדעת להכיר ולהאמין שהקב"ה בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתנו - כי אנו עם סגולה וממלכת כהנים וייעודנו ההיסטורי להאיר לעולם ולהיטיב לאנושות - "רק אם נדע את גדולתנו נדע את עצמנו, אם נשכח את גדלנו אנו שוכחים את עצמנו, רק בשכחת עצמנו הננו נשארים קטנים ושפלים, ושכחת עצמנו היא שכחת גדולתנו" (הרב קוק זצ"ל אורות נה). נשוב אל עצמנו, נשוב אל ארצנו, נשוב אל תורתנו, ומתוך כך נזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן.

מהמצפה לישועה שלמה.

ז' חנוכה תשפ"ב

היום בו כבתה השמש
הרב חגי לונדין / עמוד 2

תשעה באב במוצאי שבת
פינת ההלכה הרב צבי יוסף רימון / עמוד 2

הציפייה לחיים של מקדש
הרב אשר בוחבוט / עמוד 3

...בריאה חדשה
בשביל הנשמה הרב ליאור לביא / עמוד 4

בלונדון בוערת אש:
סיפורו האישי של ציון דוארי

אבנר שאקי / עמוד 5

מתלבטים בין חינוך להייטק?
קבלו את שניהם!

תואר ראשון B.Ed במדעי המחשב ותנ"ך
מגוון אפשרויות תעסוקה בהוראה ובהייטק

מכללה ירושלים
איכות תורנית-אקדמית-חינוכית

70%-100% מימון
לפי תנאי זכאות

מסלול מקוצר בתכנית רמי"ם
לפרטים ולהרשמה גברים: 02-6750987
rishumramim@michlalah.edu

קבוצה ייחודית

לפרטים ולהרשמה נשים:
הדס 058-4244893

אהבת חינם שהיא שנאת חינם

"אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים" (גיטין נה:). מניסוח הגמרא ניתן להבין שקמצא הוא אחד האשמים בחורבן ירושלים. מובן מדוע בר קמצא הוא אחד מן האשמים, אך מדוע קמצא אשם, הרי לא היה שותף להשפלתו של בר קמצא, ויתכן שכלל לא היה בעיר בשעת ההתרחשות! המהר"ל מסביר (נצח ישראל ה) שבאותה התקופה היו חבורות חבורות (קמצא לשון קמצים) של אוהבים וחברים, ומי שלא היה מחבורתם היו חולקים עליו ורבים איתו. האהבה עצמה, היא שהיתה למעשה שנאת חינם, כי כל מהותה היתה אהבה רק לחברי החבורה, כל אחד אהב רק את חברי הציבור שלו, והיה בפירוד לבבות ממי שלא היה מאנשי שלומו. כוונת הגמרא לומר שעל כך שהיו קמצא ובר קמצא, והיו חבורות שונות ומפורדות, חרבה ירושלים. לאחר שהבנו נקודה זו, נוכל ליישם אותה בחיינו. אם אנו מעוניינים לתקן את חטא שנאת החינם שביטאנו נחרב הבית, ונראה שעלינו להודות שעדיין הוא מרקד בינינו, עלינו לתקן את הפירוד שעלול להימצא בלבנו כלפי מי שלא בציבור שלנו. יתרה מזאת, האהבה למי ש'משלנו', היא היא בעצמה, אומר המהר"ל, שנאת החינם! זוהי אהבה שמהותה היא שנאה. דבר זה בא לידי ביטוי בחיינו בהרבה צורות, בציבורים שונים ובתני ציבוריים, כמובן, אין בעיה בהתאגדות כשלעצמה. למשל - אין בעיה בארגון איחוד המהנדסים הארצי. במועדון הקריאה על שם טולסטוי. התאגדויות אלו הן נייטרליות, ואין בהן מימד לעומתיות. אך כשאדם אוהב את אנשי חוגו ומנוכר לחוגים אחרים, זוהי שנאת חינם.

שמאלנים, ימניים, אשכנזים, ספרדים, דתיים, חילוניים, מסורתיים, חרדים, מצביעי מרץ, אגודה, ימניה, הבית היהודי והעבודה. את כולם עלינו לאהוב. כולם הם אחינו. אפשר כמובן להתנגד לדעות, ולעיתים ישנו צורך אף להתנגד להן בנחרצות. העובדה היא שגם ברעיונות שיש להתנגד אליהם נמצאים כמעט תמיד גרעיני אמת, ולכן בנוסף, יש לאהוב גם מי שאין ברעיונותיו שמץ של אמת או שאין היא ניכרת לנו. אל לנו לאפשר מצב שבו אנו נעשים מחנות מחנות כשכל מחנה בטוח שרק הוא הצודק וכל האמת אתו בעוד שכל השאר רק הורסים ומפריעים ומתוך כך להרגיש זרות כלפיהם. עלינו להתנתק מוטומות האהבה שמהותה היא שנאה, אהבה שמעדיפה כאלה על פני אחרים, ואינה שווה לכלל ישראל כולו.

היום בו כתבה השמש

בין החומר לבין הרוח; מלחמה הנמשכת עד היום. העולם הרוחני, שבזמן בית המקדש היה מוחשי והופיע באופן משולב עם המערכות החומריות, הפך למעורפל ומסופק, ואילו המציאות הפיזית נתפסת כממשות הבלעדית.

גדולי ישראל נהגו במהלך הדורות לומר בחצות הלילה תפילה מיוחדת המכונה "תיקון חצות". תפילה זו היא בכי על מצב העולם מאז חורבן בית המקדש, כלשונו של הרב קוק (ספר אורות, פרק אורות המלחמה, י): "קמים נבונים לבב בחצות לילה, ידיהם על חלציהם כיולדה, על צרת העולם, צרת ישראל, צרת השכינה, צרת התורה, הם בוכים ומבכים... יודעים הם שכל הצרות והמחשכים, כל נהרי נחלי הדמים הנשפכים, כל התלאות והנדודים, כל הבוז והמשטמה כל הרשעה והזוהמה אינם אלא תולדה קלושה מהד הקול של אותו הצער העליון, צער השמים, צער השכינה". מבט חודר מגלה לנו כי כל הצרות המצויות בעולם, המאבק בין הכוחות השונים המביא בסופו של דבר למלחמות, מתחים ומשברים בכל המישורים - הפרטיים והציבוריים - הכול נובע בסופו של דבר מחוסר האזיון בין העולם הרוחני לעולם החומרי, איוון שהופר מאז חורבן בית המקדש.

יום ט' באב הוא באמת היום העצוב ביותר בשנה. יום שבו לא אוכלים, לא שותים ונוהגים שאר דיני אבלות. חכמים אף אסרו ללמוד בתשעה באב דברי תורה שאינם קשורים ישירות לנושא החורבן (וזאת מתוך הנחה שדברי תורה בנושאים אחרים כן משמחים אותנו). בתשעה באב אפילו לא מתפללים יותר מדי. המטרה היא אחת - לחשוב ולהפנים כי העולם שבו אנו מצויים הוא עולם חסר. ברגע שנבין מה חסר לנו, יש גם סיכוי שנעלה על מסלול שישיב את מה שאבד. ואבד הרבה.

חורבן בית המקדש אינו רק אסון מקומי של הרס בית כנסת מפואר. יום חורבן בית המקדש מציין ביהדות את היום שבו השתנה העולם; היום שבו כתבה השמש.

בימי בית המקדש, העולם היה שונה מהעולם שאנו מכירים כיום. בזמן בית המקדש הראשון החיים והקדושה התחברו באופן טבעי והיה ניתן "לזרום" בעולם הארצי ללא חשש. בימי המלך שלמה, הנחשבים כ"תור הזהב" של ימי הבית הראשון, אנו מוצאים בתנ"ך תיאורים של עוצמות חיים מפליאות: "וַיְהִי לְחֵם-שְׁלֹמֹה לַיּוֹם אֶחָד שְׁלֹשִׁים פֶּרֶ סֶלֶת וְשֵׁשִׁים כֹּר קֶמַח" (מלכים א ה, ב); "כֶּסֶף לֹא נִחְשָׁב בְּיָמָיו שְׁלֹמֹה לְמֵאוֹמָה" (שם י, כא). התיאורים הנם תיאורי עוצמות ארציות אדירות: צבא, כלכלה, אמנות ואסתטיקה; פרקים שלמים מוקדשים לפרטי הפרטים של אדריכלות הפאר של בית המלכות ובית המקדש, צבא שלמה, סוחריו ואורוותיו. המשפט המאפיין הנו: "וַיְהִי וַיִּשְׁרָאֵל כָּבִים כְּחֹל אֲשֶׁר עַל הַיָּם לְרֵב אֲכָלִים וְשִׁתִּים... כְּחֹל אֲשֶׁר עַל הַיָּם לְרֵב אֲכָלִים וְשִׁתִּים וְשִׁמְחִים" (שם ד, כ). הקודש מופיע בחול - והחול מבטא את הקודש. הדברים אינם נעצרים רק בגבול הלאומי, אלא ויבאו מְכָל הָעַמִּים לְשִׁמֵּץ אֶת חֲכֻמַּת שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת חֲכָמָתוֹ" (שם ה, יד). לנגד עינינו נפרסת השפעתה הרוחנית והמדינית של האימפריה הישראלית באותם זמנים. עם ישראל מכליל, מקדש ומקדם את התרבויות כולן. אולם כל זאת נפסק בחורבן בית ראשון. בעת החורבן נוצרת "חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים" (ברכות לב, ב), "מיום שחרב בית המקדש - אין יום שאין בו קללה, ולא ירד הטל לברכה, וניטל טעם הפירות" (סוטה מז, א). במילים אחרות, החיים מאבדים את חיוניותם. אנו נכנסים לעידן שבו יש מלחמה מתמדת בין החול לבין הקודש,

פינת ההלכה הרב יוסף צבי ריימן
יו"ר סולמות, רב אזורי גוש עציון

תשעה באב במוצאי שבת

סעודה שלישית: מותר לאכול יותר מהרגיל, אבל לא ינהגו בשמחה יותר משבת רגילה. יש לסיים את הסעודה לפני השקיעה.

מאחרים את זמן התפילה במוצ"ש: כשמגיע זמן צאת השבת, אומרים 'ברוך המבדיל בין קודש לחול', חולצים נעליים ומחליפים לבגדי חול (שאינם נקיים ומכובסים). אם נשארו בבית נשים שאינן הולכות לבית הכנסת, כדאי לברך כבר בבית על הנר 'בורא מאורי האש'. אין עורכים הבדלה במוצאי שבת.

יולדת, מיניקה, חולה: השנה, בדרך כלל, אינם צריכים להתענות. הפטורים מהתענית, יערכו הבדלה לפני האכילה (ולא בצאת השבת אם אינם אוכלים מיד) על חמר מדינה (קפה, מיץ טבעי, קוקה קולה וכדומה). אם אין אפשרות, יעשו על מיץ ענבים, וכשאין ברירה, יעשו על יין. בהבדלה פותחים בברכת "בורא פרי הגפן" ואין מברכים על הבשמים. השותים מים בלבד, לא יעשו הבדלה. ילדים יאכלו ללא הבדלה.

מוצאי התענית: הבדלה בברכת "בורא פרי הגפן" וברכת "המבדיל" בלבד. השנה, מלבד ההבדלה, אין לשתות יין ולאכול בשר עד למחרת בבוקר (רמ"א תקנ"ח, אך הרב עובדיה מקל), אך שאר איסורי תשעת הימים מותרים מיד במוצאי הצום (בכל ענייני תשעה באב שחל במוצאי שבת, עיינו בספרי "הלכה ממקורה" - ערב פסח שחל בשבת", בפרק על תשעה באב במוצאי שבת). בימים אלו, מתחילה הנחמה, המצטרפת לפעמי גאולה שאנחנו זוכים להיות שותפים לה.

שלוחת הציבור שלכם

מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי? **איננו אתם יכולים!**

- הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע
- ופוסטרים בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ
- הדרכת מודעות בבתי הכנסת
- וביטויים דתיים
- דיוור ישיב בכל רחבי הארץ

השקט המיוחד... קדם דפוס ודפוס

איטוף ועיטוף מוצרים בניילון

לפי חומות, הידוק בסיכות

הכנסת אינסטרקציות למנועים

לפרטים: 052-8908518

08528908518@gmail.com

העמק דבר לפרשה

הרב יורם אליהו ר"מ במכון מאיר

לע"נ אביר' אלי אליהו ז"ל נפטר י' באב תשע"ד תנצב"ה.

משנה תורה - ספרו של יהושע בן-נון

לתכלית המבוארת שם. למען ילמד ליראה את ה', לשמור מצוותיו, לבלתי רום לבבו, ולבלתי סור מן המצווה. מכל הנאמר שם, אומר הנצי"ב, עלינו ללמוד "שהמדקדק יפה בדברי המוסר שבזה הספר שיצא מפי משה ברוח קודשו, ימצא כל איש לפי ערכו דבש וחלב, עד שגם יהושע רבן של ישראל השקוף בזה הספר תמיד. מוסיף הנצי"ב הדרכה גם לנו, "ומזה יתבונן כל אחד לפי כוחו וימצא דרך ישרה להלך נכון, לפי הליכות עולם לו, ואור זה הספר יהיה נר לרגלו.

מסיים הנצי"ב את הקדמתו ואומר שראש וסוף התוכחה שבספר זה הוא על החזקת החוקים והמשפטים, "שהוא התלמוד בישראל אשר ממנה תוצאות חיי האומה והיהדות בכלל.. על זה אומר הנצי"ב, נכרת הברית השני עם ישראל בערבות מואב, ובהר גריזים ובהר עיבל להקים את דברי התורה הזאת ומזה יתן ופנה למוסר לאנשי המעלה", לא רק למי שזוכה לתורה ולעמלה אלא גם למי שברכו ה' להחזיק את התורה בקיומה וכלכלתה. לכן נקרא ספר זה משנה תורה, "לשנן חרבה ולהשיב מלחמתה של תורה שעה, ובזה תהי לנו עז ואורה. אמר."

זה - כפול. הכוונה, שבאופן במיוחד בחומש דברים יש הרבה פסוקים שאי אפשר לפרשם רק כפשוטם, והפירוש הנכון יצא רק בשתי כוונות, בפירוש נוסף, ולכן נקרא הספר משנה תורה מלשון ביאור כפול. (הוא מוכיח זאת מהמילה "והיא יושבת במשנה", במלכים ב' כב, יד, שביארו אותה בשני אופנים, והם שני הפירושים של משנה תורה). בהמשך הקדמתו מביא הנצי"ב ממדרש בראשית רבה פ"ו, שאומר רשב"י "ספר משנה תורה היה סגנון ליהושע, (כלומר, שגור בפיו ועוסק בו תמיד. פי' היפה תואר שם) בשעה שנגלה עליו הקב"ה מצאו יושב וספר משנה תורה בידו. אמר לו חזק יהושע, אמץ יהושע, לא ימוש ספר התורה הזה מפידך". ובהמשך המדרש מסופר שנטל יהושע את משנה התורה והראה לשמש ואמר לה, כשם שלא דוממתי מספר זה, כך אתה דום מלפני, מיד וידום השמש. למדנו מזה, אומר הנצי"ב, שמהספר הזה במיוחד אפשר ללמוד את כל אופני המוסר כנאמר בפרשת המלך שיכתוב את משנה התורה, אף שהכוונה על כל התורה בשלמותה, בכל זאת המכוון הוא, משנה תורה, "שיביט המלך בו תמיד כדי להגיע

ספר דברים נקרא 'משנה תורה' וניתנו לכך כמה טעמים. הנצי"ב בהקדמתו לחומש דברים מביא את דעת הרמב"ן (שמפרש כמו תוס' בגיטין), שהספר חוזר ומבאר את מה שנכתב בספרים הקודמים. הרמב"ן, בכמה מקומות בפרשיות שופטים וכי תצא, מסביר על כמה מצוות, שהן מעין המצוות שנכתבו כבר, כמו שמצוות שילוח הקן היא חלק מ'אותרו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד' וכו'. הנצי"ב תמה על כך ולדעתו שתי מצוות אלו רחוקות זו מזו, וכן ודאי מה שנכתב בחומש דברים אינו מיותר חס וחלילה...

לכן מבאר הנצי"ב על פי תרגום אונקלוס על מילים אלו (דברים יז, יח) שהמלך מצווה לכתוב ספר תורה. נאמר שם "וכתב לו את משנה התורה הזאת", וביאר שם אונקלוס את "פתשגן אורייתא", "ומשמעו פירוש וביאור עד שמעמדי על דקדוק לשון התורה". כי עיקרו של החומש הזה, אומר הנצי"ב, שמשנה מזהיר את בני ישראל על עמל התורה, שיקבלו על עצמם עול התלמוד. לכן נקרא משנה תורה, "מלשון שינון של התורה" שצריך לעיין ולהעמיק בה. מוסיף הנצי"ב שיש אפשרות לפרש ש'משנה'

הרב אשר בוחבט
ר"מ במכון מאיר

שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר - שכבר נגזרה גזרה, ולהתאבל יותר מדאי אי אפשר - שאין גזרין גזירה על הצבור אא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה⁷⁷. ומכאן אנו מזכירים את בית המקדש בכל תחנות חיינו במעט, שכאשר אדם בונה בית - משאיר שטח של אמה על אמה שלא מסויד. נושא אישה מניח אפר במקום הנחת תפילין באמירת אם אשכח ירושלים בחופתו וכו'. אבל יאמרו אנשים אולי יש עוד לטפל בהרבה דברים בעם ישראל לפני שנבנה בית מקדש? והתשובה היא שבית המקדש ינקה את העולם מזוהמתו - "לא לן אדם בירושלים ובידו עון"⁷⁸: קרבן של השחר כנגד העברות של הלילה, קרבן של הערביים כנגד העברות של היום, וכל בהמה שמקריבים בבית המקדש - העולם מתנקה

הביצות והפרחת השממה, ובנייתה כמעצמה בעיני העולם. ואנו נמצאים כיום בין הברכה השנייה לבין הברכה השלישית; שארץ ישראל כבר קמה ונהפכה למעצמה, ואיש תחת גפנו ותחת תאנתו אבל הלב חסר שהוא ברכת 'בונה ירושלים'.

"על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו" - כשאדם יושב מול הנאות החיים - כנהרות בבל, ומתחיל לבכות למה הוא בוכה? שיהנה מזרימת המים! אך כיצד אפשר ליהנות כאשר הלב חסר בזכרנו את ציון, ישנה הלכה לכסות את כלי הברזל בזמן ברכת המזון. ומביא המשנה ברורה: "בשם רבינו שמחה לפי שפעם אחד הגיע אחד לברכת בונה ירושלים וזכר חורבן הבית ותקע סכין בבטנו וע"כ נהגו לסלקו בשעת ברכה⁷⁹. וישנו פה קושי - האם ללמוד הלכה מאדם שהשתגע? והתשובה לכך היא שמציאות החיים הנכונה להרגשתנו ביחס לעולם ללא מקדש - שאלה אינם חיים; ואי אפשר לחיות בלי בית המקדש. שכן אותו אדם הוא עם ההבחנה הנכונה ואנו נמצאים במצב של שיגעון מעיוורון חיינו. לאחר חורבן בית המקדש רבו צדיקים מישראל שלא רצו לאכול בשר, שהזכיר להם את בשר הקרבנות; וגם לא לשתות יין, שמזכיר להם את מצוות ניסוך היין. אמר להם רבי יהושע: אם כך גם אל תאכלו לחם שמזכיר את המנחות, וגם מיני פרות שמזכירים את מצוות הביכורים, וגם אל תשתו מים שמזכיר את מצוות ניסוך המים בסוכות. כי בית המקדש בלימודו מזכיר לנו את כל הוויית החיים. "אמר להן: בני, בואו ואומר לכם:

הציפייה לחיים של מקדש

מציאות חיינו היום נראית כמציאות של חיים, אבל נראה מדברי הנביאים שעולם בלי מקדש - איננו חיים. משל לאדם שחי כל חייו בתוך מערה וכאשר מגיע אליו אדם שבה מבחוץ, הוא מקבלו ומראה לו היכן הוא אוכל וישן שנים רבות. האדם שבא מבחוץ אומר לו שאלו אינם חיים. 'אינך מכיר את תכלת השמיים, הירוק שבצומח, האוויר הצלול, יפי הבריאה וטעמי החיים...' עונה לו האדם שחי בתוך המערה 'זה מה שאני מכיר בעולמי ואין לי שאיפות למשהו אחר'. כך אנו חיים בדורנו בלי שירת הלוויים, שעליה נאמר: "למנצח על השמינית" -

נקודת ה'שמונה' היא עולם ניגון פנימי הנעלם מאיתנו בגלות, ויתגלה לעתיד לבוא⁸⁰. ומראה כהנים - עולם הראייה והטוהר⁸¹, ועולם של נביאים שבמפגשם נאמר 'נהפכת והיית לאיש אחר'⁸². ובלי קרבת ה' במקום שבו היינו זוכים לראות ולהראות⁸³ כתמונת חיינו. "משנחבר בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים"⁸⁴ חומה שלא מאפשרת לנו לעבור ולראות מה שמעבר ואנו חושבים שזוהי מציאות חיים.

בברכת המזון יש שלוש ברכות מדאורייתא, ומסביר הרב זצ"ל שהן מופיעות בסדר כרונולוגי של הגאולה: בברכה הראשונה 'הזן את הכל' מסביר הרב שכוח התזונה לקיום הגוף, הוא שנצליח להתקיים ולעבור את הגלות. בברכה השנייה שהיא 'על הארץ ועל המזון' עם ישראל עולה לארץ ובונה את צרכיו הקיומיים, בבניית ארץ ישראל ארץ חמדתנו כפי שהיה עם החלוצים בייבוש

המשך המאמר של הרב בוחבט בעמוד 6

סוד מדרש התולדות
אדם הראשון וחווה

כך תשיעי מסדרת שיחות הרב יהודה לאון אשכנזי (מניטו) - בה דן הרב זצ"ל במאפייני ובנטיית הזהות האנושית, בתקופה של חיידוש הממד האוניברסלי של הזהות העברית בארץ ישראל.

עריכה ומקורות: חיים רונברג

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה ב'דני ספרים' רח' אבן ישראל 3 ירושלים

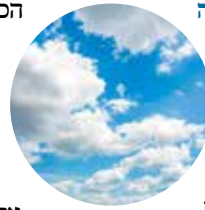
"אינה גוררת בעצמותה שום דבר, כי-אם מה שהלב מלא ממנה, זה האושר היותר נשגב". זו הגדרתה. ויש המשך. אדם הנמצא במצב של אהבת כל המעשים, אהבת כל האדם, אהבת ישראל ואהבת ד' במובנה הגדול, - זה מצב הכרחי, חיוני, 'הם חיינו', ומתוך כך, "ג. אי-אפשר שלא לאהוב את ד'", זו חיוניות, טבעיות, בריאות. ואי אפשר שאהבה זאת תמלא את הלב ואת הנפש ולא תגרום תוצאות במהלך סדר החיים. ומתוך כך "א. אי-אפשר שלא לאהוב את התורה והמצוות", ששייכות לדבר ד', זה חיוני, וגם "א. אי-אפשר שלא לאהוב את היישר ואת הצדק". ומתוך כך שוב "א. אי-אפשר שלא להתמלא אהבה לכל בריה, שהרי שפע אור ד' בכל הוא מאיר". מה שחוזר אל המשפט הראשון: "האהבה צריכה להיות מלאה בלב לכל", ושפע אור ד' מלא את הכל. הכל זה התגלות נעם ד'³.

1. בראשית א' כ"ו.
2. תהלים מ"ב ג'.
3. ע"פ שיחות הרצ"א אורות התחיה פרק י"ז עמ' 310-306.

אלוקים שבאדם הוא כבר התפרטות מספר ב"ת. התפרטות מספר גימ'ל - אהבת כל ישראל. כמוכן ישראל שייכים לכל האדם ולכל העולם כולו, ותיקון הכל ייעשה על ידי ישראל; הא בהא תליא. אם כן, שלוש מדרגות, שלוש אהבות: כל המעשים, כל האדם, כל ישראל. כל האהבות שהזכרנו אינן סתם מילים. אהבה במובן אמיתי מתגלית בפועל ממש, במעשים ובעובדות. "וכל אהבות אלה", עניינן האמיתי, "הם אהבות מעשיות", הן לא סתם רגש, דבר ריק, מילים בעלמא. אהבה במובן האמיתי השלם נמשכת לגמילות חסדים. "אהבות מעשיות לאהוב אותם, לעשות להם טובה ולגרום להם עילוי".

אבל אהבת ד' אינה כשאר הדברים שבעולם. אהבת ד' הממלאת את האדם בלב ובנפש, "צמאה נפשי לאלקים"², היא הדבר היותר גדול, היא האושר. "ונעלה על כולן אהבת ד', שהיא", אינה בשביל הכשרה להשיג תוצאות, "שהיא אהבה שבפועל", שבעצמה היא בפועל, לא כדי שתגרום איזה דבר,

למדנו [בשבוע שעבר] שיש לתרבות שלנו קשר גלוי עם אהבה ואמונה. המילים אמונה ואהבה הן מילים גדולות, מושגים, מונחים ודברים יסודיים מאוד. ב"מידות הראיה" כתוב: "א. האהבה צריכה להיות מלאה בלב לכל", - לכל העולם, לכל הברואים, לכל הנבראים. כך צריך להיות, כך אידיאלי. אחר כך יש התפרטות. יש מדרגות בנושא האהבה: "ב. אהבת כל המעשים כולם, היא קודמת לכל", לכל הדברים, היא לפני הכל. בראש השנה וביום הכיפורים אנחנו מבקשים: "ויראוך כל המעשים", כל הברואים, כל מה שיש בעולם. אנו אומרים כמה פעמים בתפילה: "ריבון כל המעשים", כל מעשי ד'. כל המעשים בעולם הזה שייכים למעשה ד'. יש מקום להתחנך ולהתרגל לכך. כל המעשים, ממש ממש, כל שמים וארץ, כל הפרחים וכל האבנים, - הכל. "אהבת כל המעשים" באופן אבסולוטי, היא קודמת לכל, היא מספר אל"ף. אחר כך יש מקום להגיע מתוך זה אל אהבת כל האנושות. "ויברא אלקים את האדם בצלמו", צלם

לפעמים, כדי לבנות בניין חדש יש צורך להשתחרר ממבנים ישנים קודמים. לעתים, כדי לחולל קונסטרוקציה חדשה יש לחולל קודם לכן דה-קונסטרוקציה.

...בְּרִיאָה חֲדָשָׁה

הווייה אחרת, שכל הווייה יוקדם לה ההעד, אין זה נקרא הפסד רק הוא הווייה" (שם פרק לה). וכך תיאר הרב קוק זצ"ל את תהליכי חורבן היהדות שהתבטאו בחוצפה נוראה כנגד ערכי הקודש בדורנו: "שלתכלית השתילה החדשה של כרם בית ישראל, באופן שיהיה אור הנבואה האמיתית חוזר בסגולת האומה, מוכרחים הערכים המורגלים, על פי צורתם שנתקיימו אחרי הפסק הנבואה, להיות מתחדשים גם על ידי החוצפא שבעקבתא דמשיחא. וזוהי יצא אור חדש מאיר בשפעת נגהו, כעצם השמים לטוהרה..." (אורות הקודש ח"א עמ' קנב).

לאחרונה הלכתי עם בנו ליד אתר בניה הסמוך למקום מגורנו. אמרתי לו להסתכל בעיי החורבות ובתילי העפר שנערמו לצד הדחפורים הדוממים. הצבעתי בפניו על העובדה שמדובר באתר בניה אך מה שרואים בו בשלב הזה הוא בעיקר חורבן טוטאלי של כל מה שעמד שם עד לפני זמן לא רב. עצים שנעקרו, בור ענק שנפער באדמה והרבה אבנים מנופצות. אבל, כך אמרתי, אנחנו יודעים שזהו אתר בניה ולא אתר חורבן. החורבן משרת את הבניין ולכן גם ה"חורבן" הזה הוא חלק מתהליך הבניין המתהווה. וכפי ההלכה הידועה בהלכות שבת; מי שהורס על מנת לבנות - הוא בונה. המקלקל בשבת פטור, אך אדם הסותר על מנת לבנות וקורע על מנת לתפור חייב. מדוע? מכיוון שלמעשה אין כאן קלקול אלא תיקון. הריסת הישן כדי לברוא בריאה חדשה. וכמילות פיוטו המופלא של רבי אברהם סלאמה, "ארץ הקדושה": "מֵאֲרָבֶּעַ הַפְּאוֹת, שְׂרִידֵי עֲדָתָהּ, עֵינֵיהֶם תְּלִיזוֹת אֶל אֲהָבָתָהּ; עַד יָקִים חֲרֻבֹתֶיהָ, אֶדוֹן הַמִּתְנַשֵּׂא, וְאוֹתָהּ יַעֲשֶׂה, בְּרִיאָה חֲדָשָׁה".

במצרים? קום לך צפתה". ויקום וילך לצפת. בבואו לשם שכח כל חכמתו - ונצטער מאוד. והנה קול קורא אליו: "כל מה שעשית בחוץ-לארץ - לא יועיל לך כלום. פה בצפת האוויר זך, קום קרא פה אל א-להיך ותחזור לאיתנך הראשון, ועוד בתוספת מרובה. ואמנם בצפת נפתחו לפניו שערי אורה..." (שבחי האר", מובא בספר "ישראל, תורה, ציון" לרב מימון עמ' 281). מדוע תהליך רכישת הידע החדש של האר"י בארץ ישראל לוהט בחורבן? הידע הקודם? לפעמים, כדי לבנות בניין חדש יש צורך להשתחרר ממבנים ישנים קודמים. לעתים, כדי לחולל קונסטרוקציה חדשה יש לחולל קודם לכן דה-

הצבעתי בפניו על העובדה שמדובר באתר בניה אך מה שרואים בו בשלב הזה הוא בעיקר חורבן טוטאלי של כל מה שעמד שם עד לפני זמן לא רב. עצים שנעקרו, בור ענק שנפער באדמה והרבה אבנים מנופצות.

קונסטרוקציה. וכך כתב המהר"ל: גלות ישראל, עם שהוא חסרון מצד עצמו, הוא סיבה אל הטוב המקווה לנו לבסוף. כי כל הווייה יוקדם לה היעדר, כמו שיוקדם הלילה לפני היום. ולכך ראוי שיוקדם לפני זה היעדר וחסרון שהוא הגלות" (נצח ישראל פרק לב). ובמקום אחר: "אם ההפסד הוא בשביל

השנה, צום ט' באב, צום החמישי, הופך לנו לששון ולשמחה. כולי תקווה וציפייה שעד שיפורסמו הדברים נזכה בע"ה לגאולה האמיתית והשלמה, אך השנה נוכל בכל אופן לטעום טעימה מאותו יום מקווה, שעלי שורר רבינו יהודה הלוי: "אֶשְׁרֵי מִחֶפֶז יִגְאֵעַ וְיִרְאֶה עֲלוֹת אוֹרָה וְיִפְקְעוּ עָלָיו שְׂחָרִיף, לְרֵאוֹת פְּטוּכֹת בְּחִירָה וְלַעֲלֹל בְּשִׁמְחָתָהּ בְּשׁוֹבָה אֱלִי קִדְמַת נְעוּרָיָה!"

ועד אז, נקיים השנה את דברי הגמרא (תענית כט, ב; עירובין מא, א) "תשעה באב שחל להיות בשבת, וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת - אוכל ושותה כל צרכו, ומעלה על שולחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו".

ובהזדמנות זאת, ננסה להבין יסוד ידוע ומוכר מאוד המובא במדרשים, אך לא ברור מהו עניינו. וכך מובא במדרש: "עתיד הקב"ה להפוך תשעה באב לשמחה שנאמר כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים" (ילקוט שמעוני על הנ"ך תתקצ"ח). וכך מובא במדרש אחר: "בתשעה באב נולד המשיח" (מדרש אבא גוריון). כולנו מחכים ומצפים לביטול ימי האבל, אבל מהי משמעות הפיכת הימים לשמחה? הרי ביטול האבלות איננו מחייב שיהפכו הימים לימי שמחה. ולשמחה מה זו עושה?

על מנת להבין את יסוד העניין, נפליג לרגע לדמות הפלאים שאזכרתה מצוינת בכל שנה סמוך ונראה ליום תשעה באב, רבי יצחק לוריא, האריז"ל. האגדה מספרת שלאחר חתונתו והוא יושב במצרים, העירו אותו מן השמים לאמור: "מה לך בארץ הטמאה,

ציון דוארי גדל בקיבוץ
כפר הנשיא, אך מגיל
צעיר במיוחד ניהל שיחות
עמוקות עם אלוקים.
בראיון זה הוא מספר
כיצד ניצל אביו מציפורני
הנאצים, מדוע דמעותיה
של אמו העניקו לו שיעור
מאלף באחדות ישראל,
ומה עשה כאשר הרגיש
שהריקודים בחתונות כבר
לא מספיקים בשבילו

אבנר שאקי

"היינו שותפים בפינוי הפצועים מבית הספר, והחווייה הזו הייתה קשה מאוד עבורנו"

"אחרי שחזרנו לארץ רצינו להתחתן, הבנו את החשיבות של העניין, ובאופן טבעי גם רצינו להעמיק בלימוד התורה. נסענו לירושלים ושאלנו אנשים איפה אפשר ללמוד תורה, המליצו לנו על מכון מאיר ואחרי החתונה הגענו. אני למדתי במכון במשך שנתיים וחצי, אשתי למדה תקופה מסוימת במכון אורה, ואחר כך עברנו לאלון מורה והחלטתי שאני הולך להוראה. גרנו שנתיים באלון מורה, ולאחר מכן חזרנו לירושלים. בתקופה ההיא עברנו משרב בזוגיות ובעקבותי התגרשנו, ואחרי שנה וחצי התחתנתי שוב. את השידוך השני עשה לי הרב יואב מלכה, עם בעלת תשובה מקיבוץ של השומר הצעיר. אני חושב שזה היה השידוך הראשון שלו.

"בתחילת שנות התשעים עברתי עם אשתי הראשונה צפונה למצפה נטופה, כדי להיות קרוב לאמא שלי, וכשהתחתנתי בפעם השנייה אשתי הצטרפה אלי לשם. ברוך ה', מהנישואים השניים נולדו לנו עוד שלושה ילדים. בשנים הראשונות עבדתי כמחנך, ולאחר מכן שילבתי בין תורה וסביבה. החיבור בין שניים וארץ מאוד מעניין אותי, לרוב, בזה אני עוסק ואת זה מלמד. אני מורה דרך ומלווה טיולים, ונוסף לכך אני גם אוהב מאוד לרקוד. רקדתי בחתונות אבל זה לא הספיק לי, ולכן למדתי ריקוד בבית ספר נפרד לגברים בשם 'כל עצמותי' בירושלים. אני אוהב לשלב בין דברים, וגם הרב קוק מדבר על העניין הזה, על החיבור וההרמוניה, ועל כך שבארץ ישראל לא מתאים להצטמצם ב'דתיות' המגבילה את עבודת ה' האמיתית. יש משהו שמאחד את כולנו, ולפעמים ה'דתיות' מצמצמת את ראיית העולם הנכונה.

"אגב, אפרופו הרב קוק, אני יכול לומר שאת כל היסודות שלי קיבלתי במכון מאיר, את הנקודה המהותית של 'דרך ארץ קדמה לתורה', את הערכים החשובים בחיי. מבחינתי תהליך התשובה הוא ארוך, תהליך תמידי שנמשך כל החיים, ובכל פעם מגלים בו עומקים חדשים. ובכלל, דרושה המון סבלנות בתהליך התשובה. סיימתי ללמוד במכון לפני כמה עשרות שנים, אבל אני עדיין רואה הרבה פעמים את החיך של הרב ביגון מול עיני. הרב ביגון היה אומר לנו 'אתם הדורות שהנביאים התנבאו עליהם, והמשפטים המחזקים שלו הולכים איתי לאורך כל חיי'."

למיטה כשהיא הבינה מה קורה, ובזכות כך חייה ניצלו. היינו שותפים בפינוי הפצועים מבית הספר, והחווייה הזו הייתה קשה מאוד עבורנו. המראות שראינו היו קשים ביותר.

"במלחמת יום כיפור הייתי בן 18, מעט לפני גיוס, ועבדתי בשדות על הטרקטור, באיזור עמק החולה. בימים הראשונים של המלחמה היה בלאגן גדול, ותוך כדי העבודה אני רואה טילים עפים מעל הראש שלי. אח שלי נלחם בחרמון, 20 ק"מ ממני, והיה פחד גדול. לקראת הערב התארגנתי לחזור לקיבוץ, ואני רואה את ההורים שלי מגיעים לשדה שבו עבדתי. הייתי בטוח שהם הולכים להגיד לי שאח שלי נפל, אבל הם באו לקחת אותי כדי שנסע אליו ביחד לבקר אותו וזה הרגיע אותי מאוד."

בין שניים וארץ

"אחרי השנה במעלות התגייסתי לסיירת צנחנים, ועדיין היהדות מבחינתי הייתה בצד. לא קשורה לחיי. אחרי הצבא חזרתי לשנה בקיבוץ, ועבדתי בגינון. בתקופה ההיא הייתה אצלנו בקיבוץ בחורה בשכבה שמעלי שחזרה בתשובה, ואיפשהו הדבר הזה הדליק אצלי משהו. באותו זמן גם התפתחה הזוגיות שלי עם מי שלימים הייתה אשתי הראשונה, והתחלנו להתעניין ביהדות ורוחניות. טסנו להודו יחד דרך אנגליה, הגענו לאחד מבתי החב"ד בלונדון, ונכנסנו לשיעור שממש עשה לנו מהפך בכל הנושא. הרב היה בעל תשובה, ופתאום הופתענו מהרלוונטיות של פרשת

השבוע לחיים שלנו כיום. ביומן המסע שלי כתבתי שבילילה ההוא ניצתה האש של החזרה בתשובה. "אחרי הודו המשכנו לנפאל, ושם התחלנו את תהליך התשובה באופן מעשי. קיבלנו על עצמנו כמה מצוות, וגם התחלנו ללמוד תורה. מנפאל טסנו לסרי לנקה, תאילנד, ואז לאוסטרליה כי יש לי שם קרובי משפחה ושם שמרנו שבת בפעם הראשונה. משם המשכנו לניו זילנד, ושם, אצל שליח בני עקיבא, הנחתי תפילין בפעם ראשונה מאז הבר מצווה והתחלתי לחבוש כיפה."

מתי החלטת לקחת את עניין התשובה למקום של לימוד תורה משמעותי?

"נולדתי למשפחה חילונית בקיבוץ כפר הנשיא", מספר ציון דוארי, 67, נשוי ואב לשמונה המתגורר במצפה נטופה, גנן ואיש חינוך שבימים אלה יוצא לפנסיה. "אבי במקור מפולין, ובדרך נס נמלט מהשוואה. מספר נציגים הגיעו לבית הספר שלו, בחרו כמה ילדים, והציעו להם לעבור לבדם לאוסטרליה. סבא וסבתא שלי שאלו את הרב סולובייצ'ק לדעתו, והוא, שכנראה הרגיש מה הולך לקרות, אמר שמי שיכול לברוח שיעשה זאת. אמי נולדה באנגליה, ובגיל צעיר היא ומשפחתה עברו לסידיני כי סבי קיבל שם משרה של חזנות, ושם הורי הכירו.

"למשפחות שמהן באו הורי היה רקע דתי, סבא וסבא רבא שלי היו חזנים, ובשלב מסוים ההורים שלי התקרבו קצת שוב למסורת. למשל, התחלנו פתאום לעשות קידוש בבית, למרות שבקיבוץ זה היה מאוד לא מקובל. למרות שהיינו חילונים, הבית היה בית יהודי חם. ברוך ה' אמי האריכה ימים, נפטרה בגיל 97, ובהלוויה שלה דיברתי על נקודה הקשורה אליה שליוותה אותי מהילדות. יום אחד ראיתי אותה עצובה, ממש בוכה, שאלתי אותה מה קרה והיא ענתה ששמעה בחדשות שיהודי נכנס לכלא בברזיל. שאלתי אם מדובר בקרוב משפחה שלנו, והיא ענתה שלא, שפשוט מדובר ביהודי. הדבר הזה נגע בי מאוד, ושאלתי את עצמי איך היא בוכה על אדם שבחיים שלה לא פגשה - כאילו שזה הבן שלה. בזכות כך הבנתי את הייחודיות של עם ישראל, את הקשר החזק שיש בין כל היהודים.

"הילדות בקיבוץ הייתה שמחה ונעימה, גרתי בבית ילדים, והחברים היו כמו אחים בשבילי. יש לי רק אח אחד, הורי רצו הרבה ילדים אבל לא זכו לכך, וגם אחד מילדיהם נפטר בגיל צעיר. בתוך כך, אני יכול לומר שהאמונה בה' הייתה טבעית לי ממש מילדותי. פשוט היה לי ברור שיש אלוקים, ולכן דיברתי איתו הרבה. אחרי התיכון המשכתי לשנת שירות במעלות, וכמה חודשים אחרי שהגענו לשם התרחש הפיגוע המפורסם. לפני שהמחבלים נכנסו לבית הספר הם נכנסו לבית של שכנים שלנו, ורצחו בו כמעט את כל בני המשפחה. היחידה ששרדה הייתה בתם בקטנה, שלאחר מה שקרה אימצנו אותה בגרעין. תודה לאל, אמא שלה הספיקה לזרוק אותה מתחת

נתינת כבוד לכוונות בנישואין

שרונה התקשרה אלי: "...אני בת חמישים וחמש ונשואה כשלושים שנה והחיים שלנו קשים. אני רוצה את עזרתך, איך לסיים את הקשר הזה בצורה שלא יפגע בי ובילדים." "את מוזמנת להגיע וכדאי שנבדוק לפני כן, באילו דרכים תצליחו ליצור ביניכם חיים טובים..." היא קטעה את דברי בהתפרצות שהרגשתי בה כאב: "איזה להצליח!! מרגיז אותי לקרוא שאת כותבת שאיך שהוא, תמיד יש סוף טוב במקרים שאת מביאה. כשאני מדמינת אותנו אצלך, אני רואה התנגדויות וכעס... אנחנו לא פלסטלינה שאפשר ליצור אותנו מחדש. לכן קשה לי להאמין לסיפורים שלך... בבקשה אל תיפגע, כי אני מדברת מתוך כאב לב ותסכולים רבים..."

הבנתי את שרונה. היא חיה במערכת יחסים מורכבת עם בעלה וקשה לה להאמין שאפשר ליצור שינוי חיובי. הודיתי לה על הכנות שבדבריה.

"המטרה שלי בייעוץ, היא אכן להגיע לסוף טוב. אני מאמינה שמי שעושה עבודה עצמית בכלל ובייעוץ בפרט, זוכה להצלחה בחיים. לפעמים הסוף הטוב הוא גם להיפרד בלידת ברירה, אך בדרך כלל, מי שמגיע לייעוץ, מעוניין לבנות ולהיבנות. עם רצון אמיתי לגילוי עצמי של כל אחד מהם - מה קורה לאדם בינו לבין עצמו תוך כדי האינטראקציה הזוגית - ניתן יהיה למצוא את היכולות הפנימיות שישלו מחדש את החיבור הזוגי הראשוני ויבטאו את אהבתם באופן עמוק

יותר. בייעוץ, יש הנחיה ואיפשר לתודעה ולאפשרויות של גישה חדשה לגילוי העצמי והזוגי."

שרונה הגיעה לפגישה. היא החלה לתנות את הקשיים שלה עם בעלה: "הוא אומר שהוא אוהב אותי בדרכו שלו והוא נפגע שאני לא מאמינה לכוונות הטובות שלו. אבל הוא עושה דברים בשבילי לפי מה שהוא חושב ואני לא מרגישה שהוא ממש מקשיב לרצונות שלי...". "את מרגישה שהוא מכבד אותך?" שאלתי. "הוא אומר שהוא כן מכבד אותי, אבל אני לא באמת מרגישה ככה". "מה יעזור לך להרגיש שהוא מכבד אותך?" "אם הוא יקשיב לי יותר וגם יקבל את מה שאני אומרת לו". "ואם הוא לא מקבל כי הוא חושב אחרת ממך, מה זה אומר לך?" "פשוט שהוא לא מכבד אותי וגם לא באמת אוהב אותי..."

(נראה לי שיש לשרונה מבנה חשיבה, מעין אכסיומה, שאם משהו אוהב אותה, הוא צריך למלא את רצונותיה באשר הם.)

"מדברייך נשמע שבעלך מאמין בדרכו באמת ובתמים. את אולי מתנגדת אליו כי דרך חשיבתו, אינה כפי דרך חשיבתך..."

"לא הבנתי. מה איכפת לי מה הכוונות שלו, אם בתוצאה זה לא כמו שאני חושבת ורוצה!"

חזרתי איתה לשיחה הטלפונית הראשונה, מה קרה שם בינינו. נתתי מקום של כבוד לכאב שלה ונתתי מקום לאמונות שלי שניתן להצליח. אט אט התבהרה לה התמונה שהיא שקועה ברגשותיה, כך שאינה

מסוגלת להכיל ולכבד חשיבה שונה משלה. חזרנו לזוגיות שלה עם בעלה. היא הבחינה שזו דרך חשיבתה, גם כלפי בעלה וכנראה גם במשפחה ובחברה. היא נעשתה שקטה ומכונסת בתוך עצמה. לאחר זמן שאלתי: "מה יקרה אם בעלך ירגיש שאת מכבדת את **כוונותי הטובות**, גם אם התוצאה אינה מתאימה לך?" "ייתכן שכשקבל הרגשה כזאת, הוא לא ייעלב ממני" היא נשארה מהורהרת. "ואולי גם יצליח לראות את הרצונות שלי", המשיכה.

"ייתכן שגם תוכלי להבחין שבזכות כוונותי הטובות, יש מעשים שהוא עושה למענך שהם עשויים להיות מתאימים לך, כי את מכבדת ולא דוחה אותו על הסף?" "אולי. אני צריכה לנסות את הגישה החדשה הזאת."

"זה לא יקרה ביום אחד. זהו זמן שבמהלכו את משרדת שוב ושוב כבוד לכוונותי, גם מבלי להסכים להם, עד שיהיו ניכרים דברי אמת."

"אני מתחילה להאמין שיש לו כוונות טובות. אני מקווה שיאמין לי. אם יהיה לנו קשה, אציע לו לבוא יחד איתי לפגישת ייעוץ. אולי זה יהיה פתח להתחלת שינוי חיובי... הלוואי... אני קולטת עכשיו שכשקוראים מאמר, זה כל מה שקורה בחדר הייעוץ. אני מתחילה להאמין לך", קרצה אלי בחיוך ויצאה לשלום.

תלגות ולשאלות וכן להצעת נוסאים
המעניינים אתכם - esteravr@gmail.com

סיפור

המשך המאמר של הרב בוחבוט מעמוד 3 <
מבהמיותו כך שבית המקדש הוא ה'פילטר' של העולם. וזה מה שמוזכר בפרשה 'הר הלבנון'. "למה נקרא שמו לבנון שמלבין עונותיהן של ישראל"⁹. ומסביר הרב חרל"פ¹⁰ שכאשר אנו עולים קומה לדרגה של מקדש גם כל החטאים הנמוכים מתבטלים כנלמד מהפסוק: "וְלֹא יִחַמַּד אִישׁ אֶת-אַרְצָה בְּעֵלְתָּהּ לְרֵאוֹת אֶת-פָּנֶיהָ ה' אֱלֹהֶיהָ"¹¹ שכל הבעיות של ארץ ישראל והחומה ייפתרו, כאשר מבט האדם יהיה לעולם של מקדש. והיא היא השאלה שכל אדם נשאל ליום הדין: "צפית לישועה? פלפלת בחכמה? הבנת דבר מתוך דבר?"¹² - שהצפייה לישועה בימינו תגרום ללומדי התורה לפלפל ולהבין יותר דבר מתוך דבר¹³. ואם כך מה שנדרש מאיתנו זה רק הלב ההומה והכיסופים לבניית מקום המקדש שנכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים, ובא לציון גואל.

1. תלמוד בבלי מסכת ערכין דף י' עמוד ב
2. אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד קצט / דרך הקדש והשירה - א
3. שמואל א פרק י' פסוק ז'
4. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ב' עמוד א
5. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לב עמוד ב
6. משנה ברוך סימן קפ ס"ק יא
7. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף ס עמוד ב
8. במדבר רבה (וילנא) (פרשת פינחס) פרשה כא סימן כא
9. מדרש תנאים (פרשת דברים) פרק א פסוק ז'
10. מי מרום ו' מעייני הישועה פרק ל'
11. שמואל א פרק י' פסוק כד
12. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא עמוד א
13. אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד רפח / הדבור והמחשבה בארץ ישראל - כד

לב העניינים...

העניינים בזמן האחרון לא זזים. הן לא מבצעות מה שהוא מבקש. הוא פוקד עליהן, והן מסרבות. כרסום בעוצמה שלו, חשב. שם בדרך, ידע, משהו תוקע אותו, מין ססתום כזה שסתום לו את הפה. כלומר סותם לו את הדברים, שהם אינם נשמעים.

צריך לבדוק. חשב וחשב, מבקש פתרון, מבקש לפתוח דרך חדשה ולזרום אליה. הוא ידע את המקום הסתום, ידע איפה דבריו נחסמים. החליט לצאת ולפלס בכוח את הדרך אבל חזר כלעומת שבא. אין הוא יכול להגיע אליה, אין לו כלים מתאימים לכך. לא מבין

את השפה, גם לא יכול לדבר בשפתו. חזר אחורה ושב למקומו, מובס ותשוש. עד שנדרם.

והן, הן ניסו לבצע מה שביקש מהן, ולא היו מסוגלות. הפקודות שלו היו ברורות להן, אבל לא היה להן כוח, גם לא היה להם ממש רצון לבצען. עליהן להיפגש אתו ובהקדם, כי בינתיים העניינים ממתינים.

קבעו ונתיישבו מולו בחדר אפלול. והוא מביט בהן בהתנשאות משתקת ואינו מסוגל להעביר אליהן את הפקודות החשובות. והן רועדות ושוקות. מבקשות לעשות ואינן נעות. אנחנו מבינות אך אין בנו רוח, אינן מסוגל להניע אותנו...

שאלות בפרשה

1. באיזה תאריך אמר משה רבנו את ספר דברים?
2. מי הציע לשלוח את המרגלים, לפי דברי משה בפרשה?
3. האם בני ישראל נלחמו בבני שעיר?
4. האם סיחון מלך חשבון נתן לישראל לעבור?
5. מי ירש את הגלעד?
6. מה ציווה משה את יהושע בסוף הפרשה?

« פרשת דברים

שלחו אלינו תשובות באתר ערוץ מאיר לילדים, ואולי תזכו בפרס!

המנוחה בפרשה

מצאו למה המנוחות רמזות מתוך הפרשה

תוכחה ונחמה

פרשת דברים תמיד נקראת לפני תשעה באב. אנחנו יכולים ללמוד מכך דבר מאד חשוב.

ספר דברים שאותו אנחנו מתחילים השבוע, הוא בעצם הנאום של משה רבנו לבני ישראל, לפני מותו. עם ישראל עומד להכנס אל הארץ אבל משה לא יזכה לכך. לכן הוא מספר להם מה היה ומה עתיד להיות, ומכין אותם לקראת הכניסה לארץ ישראל.

בפרשת דברים משה מוכיח את בני ישראל על דברים שהם עשו בשנות ההליכה במדבר. הוא מזכיר להם את חטא העגל ואת חטא המרגלים ועוד. הדבר מתאים מאד לימים שלפני תשעה באב, בהם אנחנו נזכרים בחורבן הבית, שנגרם בעקבות מעשינו, ומפני שלא שמענו לתוכחות הנביאים.

אבל מצד שני – הלא בני ישראל בסופו של דבר זכו להכנס אל הארץ. למרות הדברים עליהם מוכיח אותם משה, ה' נתן להם להכנס אל הארץ. בכך יש נחמה גדולה בעבורנו – למרות שבית המקדש נחרב בעוונותינו, בעזרת ה' הוא ישוב ויבנה, ונשוב ונגאל!

יש, ערוץ הילדים

המלצת השבוע

אחרי תשעה באב יתחיל אי"ה החלק המעניין החופש הגדול! צפו בתוכנית "טוק טוק - חופש גדול" והיכנסו לאווירה!

מה אמר סיחון לבני ישראל שביקשו לעבור בגבולו? 'לא בא בחשבון!'

שני אפסים הולכים בעולם המספרים. והנה הם רואים שמונה. אחד האפסים אומר לחברו: תראה, האפס הזה הידק את החגורה יותר מדי...

איש אחד נכנס לרופא ומיד הוא מתחיל לצעוק: איי! הרופא אומר לו: למה אתה כבר צועק? אומר לו האיש: אני רק מתאמן...

חידה בפרשה

שניים משמותיו של ההר הגבוה – מורכבים מאותן האותיות בדיוק! הסבירו.

1

הזוכה מפרשת מטות: שילה קליין

פרשייה

כתב ואייר: יוסי שחר shaharyosi@gmail.com

רוצים לצפות בסדרת האנימציה פרשייה? הכנסו לאתר ערוץ מאיר לילדים.

פרשת דברים מצווה אותנו למנות שופטים ודיינים שיורו לנו את הדרך. בכל ויכוח ושאלה שיהודי נתקל בה במהלך חייו, בבית הספר, בהלכה, בצבא, בעסקים אל לו לפעול על פי שיקול דעתו אלא לשמוע את דעת התורה הקדושה.

הגיע הזמן, שבו אנו צריכים להכיר את קול ד' מכל המסיבות המתהפכות, מכל יצרי הלב, מכל תנועות החיים, הפרטיים והכלליים, וקול ד' בכח קורא אלינו... קומו, בני, בנו את הנשמה, קומו את עיר הקודש הנהרסה, זכרו מרחוק את ד', וירושלים תעלה על לבבכם! מאמרי הראי"ה חיבת ירושלים

על סדר היום

הרב שלמה אבינר

על זאת אני בוכיה: הג"ר טוביה וייס זצ"ל הלך לעולמו

בברכת המזון, משום שפעם אחת היה אחד מברך ברכת המזון, וכשהגיע לברכת בונה ירושלים ונזכר חורבן הבית, לקח הסכין ותקעו בבטנו... (ספר רבינו הגדול אמרו עמ' ג והערה ו). ירושלים זכתה שהגרי"ט וייס הגיע אליה והתגורר בה, למד ולימד תורה בה, והשקיע מאמצים לשמור על קדושתה.

תהא נפשו צרורה בצרור החיים עם כל הצדיקים הגאונים.

עם ישראל, ארץ ישראל וירושלים איבדו ענק. כבר בצעירותו הוא הבין את קדושתה של ירושלים. הוא סיפר, שפעם בליל התקדש חג הפסח, באמצע ברכת המזון, כשאביו, הרב שלמה הי"ד, הגיע לברכת 'רחם נא', הוא התעלף מרוב התרגשות, עד שהוצרכו לשאתו החוצה על הכיסא עד שרווח לו. והפטיר הג"ר וייס ואמר: "כשראיתי את אבא מתעלף בברכת המזון, הבנתי את מה שהביא הבית יוסף (או"ח סי' קפ) בשם שיבולי הלקט, שהטעם שמכסין את הסכין

הגאון הרב יצחק טוביה וייס זצ"ל הלך לעולמו. אין זו אבדה גדולה רק לעדה החרדית שהוא עמד בראשה, אלא לכל עם ישראל. כי אין עדה חרדית ועדות ישראל אחרות, יש עם ישראל אחד. והוא היה שייך לכולם, הוסיף תורה וקדושה ומידות טובות ויראת שמים.

הוריו שנספו בשואה, שלחו אותו בקינדר טרנספורט לאנגליה, וכך הוא ניצל. שם למד ופגש תלמידי חכמים מופלגים, ספג תורתם, וטיפס מעלה מעלה. (עיין ספרו 'רבינו הגדול אמרו', שרשם בו זכרונותיו מגדולי ישראל ומתורתם).

יש להיזהר בדורנו לא להשוות את כל תלמידי החכמים. כמוכן אנו מכבדים את כולם, אך יש לזכור שיש מדרגות על גבי מדרגות. וכבר כתב ספר חסידים: "בדור יתום, כל לומד תורה מחזיק עצמו לרב ומתנשא מבית ובחוץ, שהוא מורה הוראה, ויודע דעת לשאול לתת בש"ס וכו'..." (טו).

אז אשרינו, שלא עזב ד' את עמו, והביא לנו תמיד תלמידי חכמים ענקיים, לא רק גאונים בתורה אלא גם גאונים בקדושה. ויחד עם זה, ידע הרב לדבר אל ליבן של הבריות, עוד בהיותו ילד קטן, כאשר דיבר יראת שמים ברגש אל חברו, למען שמירת התורה בצורה שלמה.

הגרי"ט וייס ראה את הכול דרך התורה. תלמיד חכם גדול ירושלמי סיפר לנו מעשה רב ששמע מאביו. כשאביו היה חתן צעיר, הוא הגיע אל הגרי"ט וייס, בהיותו אז דומ"ץ באנטווערפן, עם שאלה בטהרת המשפחה. הגרי"ט וייס החזיק תפילין בידיו באותו רגע ובדק אותן. החתן הצעיר התנצל שהוא פונה אליו בשאלה כזאת, כשהוא מחזיק תפילין בתוך ידו. הגרי"ט וייס הצמיד את הלבד והתפילין, ואמר: "זה מצוה וזה מצוה, הם אותו דבר!"

שמו יצא ברבים ולא באופן פוליטי, אלא כל מי שנפגש איתו, ראה מיד את גדלותו בתורה, ולכן מינו אותו לתפקידים רבים של רב, דיין וראש ישיבה. אין צורך לומר שבענוותנותו הוא לא רצה שום תפקיד על אף גודל העניין של כבוד התורה, ומכל מקום הגרי"ט וייס היה מעורר - כי חלילה לדמות זאת לכבוד שמים, ומה מוזר הוא המנהג שכאשר נכנס איזה ראש ישיבה או רב חשוב לחתונה, שרים את הפסוק 'שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד', והרי פסוקים אלו אמורים כלפי השי"ת כדכתיב שם 'מי הוא זה מלך הכבוד ד' צבאות הוא מלך הכבוד סלה', ואיך שייך לומר זאת על בשר ודם? ועוד הוסיף ואמר: אין להנהיגה זו שום טעם יהודי (ספר רבינו הגדול אמרו עמ' פו הערה צח). ויש להדגיש שהוא לא היה מה שמכונה לגנאי "קיצוני", אלא שהקפיד על קלה כבחמורה, שכך היא החובה הגמורה.

מבצע ענק לחופש הגדול!

בערוץ מאיר לילדים

מצטרפים ב-5 ₪ לחודש ראשון

ונכנסים להגרלה על חופשה מפנקת במלון לביא בגליל!

חפשו 'ערוץ מאיר לילדים' בגוגל! למצטרפים עד יג' אב (10.8)